

En by for de mange, ikke for de få

En rapport om Forskjells-Oslo

For de mange
- ikke for de få

Innhold

Oversikt over figurer og tabeller	3
Del 1: En by for de mange, ikke for de få	4
Metode	4
Del 2: En delt by	6
Byen i Norge med størst ulikhet	6
Forskjeller i inntekt innad i Oslo	8
Arbeidsledighet	10
Ulikhet i formue	11
Fattigdom	12
Antall fattige i Oslo	12
Andel på sosialhjelp	13
Barnefattigdom	14
Forskjellen på ulikhet og fattigdom	16
Betydningen av innvandring	16
Bolig	17
Skole	22
Del 3: Tiltak for en mer rettferdig by	26
1. Et mer omfordelende skattesystem.	27
2. Bygge ut, ikke bygge ned, velferden.	27
3. Sikre at alle skal ha råd til et godt sted å bo.	27
4. Reversere regjeringas usosiale kutt.	27
5. Få folk i arbeid.	27
6. Profittfri velferd	28
7. Ha en skole der alle kan lære, mestre og trives.	28

Oversikt over figurer og tabeller

Figur 1: Inntektsulikhet målt i Gini-koeffisient i fylker og byer	6
Figur 2: Forholdet mellom høy og lav inntekt (P90/P10) i fylker og byer	7
Figur 3: Gjennomsnittlig årsinntekt etter bydel	8
Tabell 1: Bydelene med høyest og lavest gjennomsnittsinntekt	9
Figur 4: Gjennomsnittlig årsinntekt i 2009 og 2019	9
Figur 5: Andel helt arbeidsledige etter bydel	10
Figur 6: Nettoformue etter bydel	11
Figur 7: Andel husholdninger med lavinntekt etter bydel	13
Figur 8: Andel sosialhjelpsmottakere etter bydel	13
Figur 9: Andel barn i fattige familier etter bydel	14
Figur 10: Andel barn i fattige familier etter delbydeler	15
Figur 11: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp etter delbydeler	15
Figur 12: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp 2013 og 2016, etter bydel	17
Figur 13: Boligprisutvikling per kvadratmeter for Oslo og andre byer	18
Figur 14: Sykepleierindeksen	19
Figur 15: Månedssleie etter del av byen	19
Figur 16: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris etter bydel	20
Figur 17: Trangboddhet (andel som bor på under 20 m ² per beboer) etter bydel	21
Figur 18: Trangboddhet (husholdninger fordelt etter antall rom per person i Oslo) etter bydel	22
Figur 19: Grunnskolepoeng etter foreldrenes utdanning i Oslo	23
Figur 20: Elevers grunnskolepoeng etter bydel	23
Figur 21: Andel som ikke har fullført VGS	24
Tabell 2: Delbydeler med lavest og høyest frafall fra VGS	25

Rapporten er skrevet av Kristian Takvam Kindt og Åsmund Strand Johansen. Om noen har spørsmål til innholdet i rapporten kan de sendes til oslo@sv.no.

Del 1:

En by for de mange, ikke for de få

Oslo er mulighetenes by, der vi ser hverandre og tar vare på hverandre, uavhengig av hvem vi er eller hvor vi kommer fra. Samtidig er Oslo byen med de klart største forskjellene i hele Norge. Kontrastene er store. Ingen byer i Norge har flere rike med store formuer, samtidig som nesten 65% av barna i enkelte delbydeler vokser opp i fattigdom.

Etter åtte år med høyreregjering er det blitt mindre skatt til de rike, mer privatisering og brutale velferdsuttak for folk med lite, har forskjellene økt.

Med koronapandemien har forskjellene blitt enda større. Tiltakene har rammet de med minst fra før hardest. Mange er permitterte, arbeidsledige. Arbeidsløsheten rammer arbeidsfolk uansett bakgrunn. I deler av arbeidslivet er utviklingen dramatisk. Mens de på toppen har blitt rikere, er løsarbeid blitt hverdagen for altfor mange.

Mens det i resten av landet har vært en nedgang i hvor mange som mottar sosialhjelp i 2020 økte antallet i Oslo sammenlignet med 2019.

Oslo har med rødgrønt styre og byråd tatt fatt på både å utjevne forskjellene og kutte klimagassutslippene. Vi har innført eiendomsskatt på de dyreste boligene og brukt inntektene på et velferdsloft som kommer hele byen til gode. Vi har fått 900 flere lærere, 3000 nye barnehageplasser, flere ansatte i eldreomsorgen og - ikke minst - satt i gang tiårets største nye velferdsloft og innført gratis aktivitetsskole til 17.500 barn over hele byen.

Det er forskjellene i makt og rikdom som avgjør, ikke forskjellene i hva du tror på eller hvor du kommer fra. Det er tid for rettferdighet i stedet for grådighet. Skal vi få forskjellene videre ned trengs en ny regjering.

I denne rapporten legger vi frem dokumentasjon som viser hvor stor ulikheten og forskjellene er i Oslo. Det presenteres statistikk for inntekt, formue, bolig, arbeid, skole, fattigdom og arbeidsliv. Tallene viser tydelig at forskjellene er større i Oslo enn i resten av landet. Samlet gir også tallene et tydelig bilde av at forskjellene i Oslo er for store, og viser at Oslo er en delt by geografisk. Innbyggerne på vestkanten har i snitt høyere inntekt, mer formue, større boliger, bedre skolerresultater, lavere arbeidsledighet og mindre fattigdom enn bydelene på østkanten. Samtidig ser vi også at det er store ulikheter innad i bydelene på vestkanten, og at fattigdom ikke kun eksisterer på en side av byen. I rapportens siste del presenteres løsninger SV går til valg på for å redusere forskjellene i Oslo og hele landet.

Metode

Tallene i rapporten er hentet fra Oslo Kommunes statistikkbank, Oslo kommune sitt nettsted Bydelsfakta, Statistisk Sentralbyrå (SSB), Eiendom Norge og andre kommunale kilder. Alt er offentlig tilgjengelig tall som vi har satt sammen for å gi et samlet bilde av forskjellene i Oslo. Der det er nevnt andre forskningsrapporter eller eksterne kilder, er det lagt ved en referanse.

Gjennom rapporten er det mange figurer som skiller mellom østkant-bydeler og vestkant-bydeler. Østkant-bydeler er definert som Alna, Bjerke, Gamle Oslo, Grorud, Grünerløkka, Sagene, Stovner, Søndre Nordstrand, Østensjø, Nordstrand. Vestkant-bydeler er definert som Frogner, Nordre Aker, Vestre Aker, Ullern og St. Hanshaugen. Her kunne andre valgt en annen inndeling, men vi har valgt ut fra rent geografiske kriterier.

Det er hentet ut en rekke ulike indikatorer på forskjeller og ulikhet i denne rapporten. Det er imidlertid ikke et fullstendig eller

dekkende bilde av forskjellene i Oslo. Det er mange faktorer som kunne vært tatt med, og statistikken vi presenterer her kunne vært presentert på en annen måte. Det er derfor ikke ment som en fasit på hvordan ulikhetsutviklingen er, men et bilde sett fra de perspektivene vi mener er mest interessante og viktige å vektlegge.

Del 2:

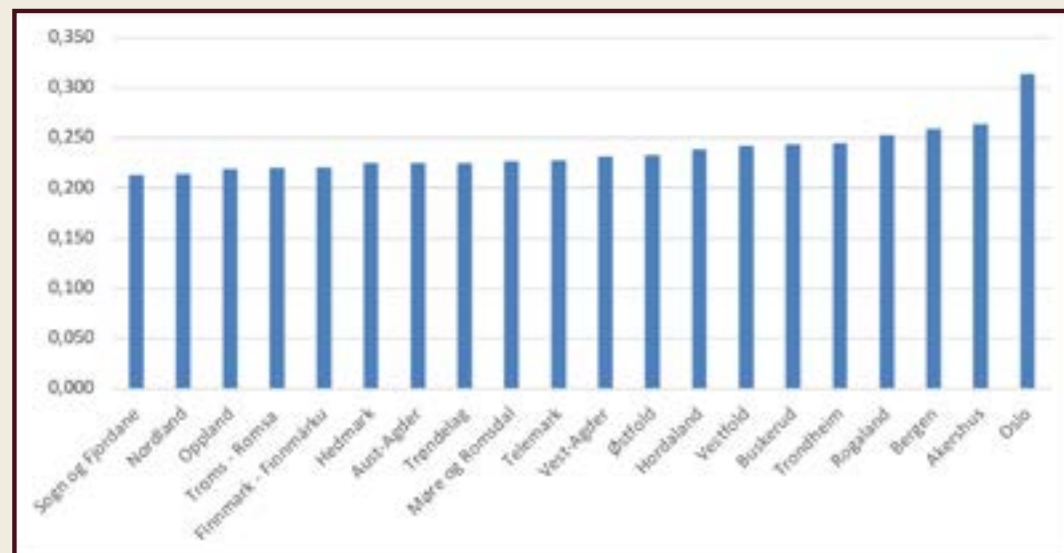
En delt by

Ulikhet og forskjeller kan måles på mange ulike måter. Det er ikke ett mål som gir et utfyllende eller dekkende bilde. Vi har derfor en bred definisjon av forskjeller der vi ser både på inntekt og formue, i tillegg til faktorer som skole, bolig og arbeid. I hver del forsøker vi å presentere ulik statistikk som samlet sett gir en bred forståelse av forskjellene mellom folk i byen vår. Denne delen inneholder også en kort drøfting av hva som er de viktigste driverne til den økende ulikheten i Norge og Oslo.

Byen i Norge med størst ulikhet

Oslo er det fylket i Norge hvor ulikhetene er størst. Byen vår har både en stor andel av den økonomiske toppeliten i landet, samtidig som mange bydeler har mange fattige.

Figur 1: Inntektsulikhet målt i Gini-koeffisient i fylker og byer

Kilde: SSB, tabell 09114: Inntektsfordelingen belyst ved ulikhetsmålene Gini-koeffisient, 2019

I figuren under er en oversikt som viser ulikheten i alle fylker, rangert etter hvor store ulikheter de har målt med Gini-koeffisienten. I tillegg har vi inkludert tallene for Bergen og Trondheim, samt snittet for Norge. Gini er et av de mest anerkjente målene på ulikhet i inntekt. Dette er et mål på ulikhet hvor 0 er absolutt likhet (altså at alle har like stor inntekt) og 1 er absolutt ulikhet (altså at én person har all inntekten i samfunnet. Jo høyere tallet er, jo større er altså ulikheten.

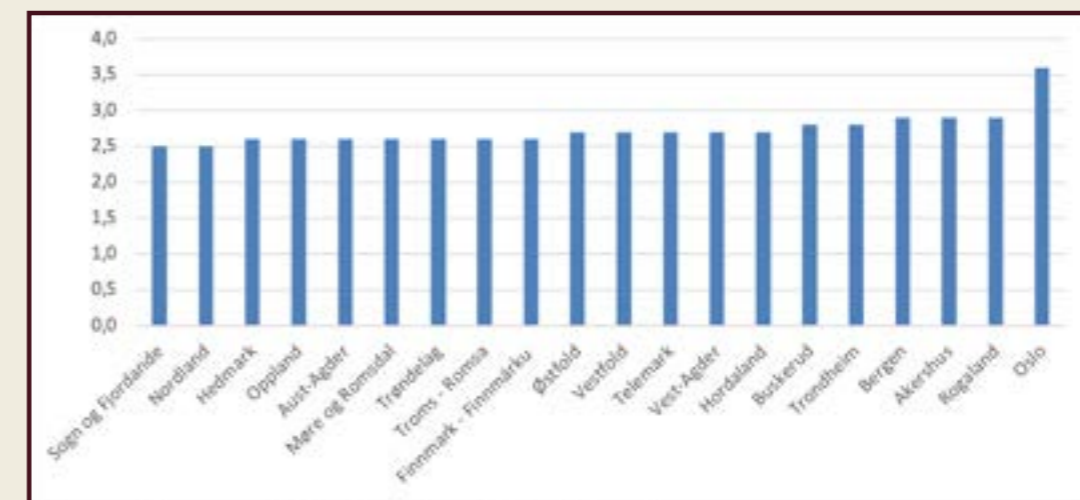
Vi ser fra tabellen at ulikheten er klart større i Oslo enn i alle andre fylker, og også større enn i Bergen og Trondheim.

Et lignende mål på ulikhet er forholdstallet mellom inntekten til rike og fattige. Dette er et mål hvor man finner hvor mye mer de rike tjener sammenlignet med de fattige med utgangspunkt i det som kalles P90/P10. P10 er inntekten til en tenkt person som tjener så lite at 90 prosent av befolkningen tjener mer enn vedkommende, men så mye at 10 prosent tjener mindre. Motsatt er P90 en person som tjener mer enn 90 prosent av befolkninga. Dermed får vi et forholdstall som viser forskjellene gjennom å sammenligne relativt

fattige med relativt rike, uten at endringer hos de aller fattigste eller aller rikeste påvirker resultatet.

Tabellen viser at en person i Oslo som tjener mer enn 90 prosent av befolkningen tjener 3,6 ganger så mye som en som person som bare tjener mer enn de 10 prosent fattigste. Det er markant høyere enn noen andre fylker og storbyer i Norge. Hadde vi sammenlignet de aller rikeste og de aller fattigste, ville forskjellene vært enda mer markante.

Figur 2: Forholdet mellom høy og lav inntekt (P90/P10) i fylker og byer

Kilde: SSB, tabell 09114: Inntektsfordelingen belyst ved ulikhetsmålene P90/P10, 2019

Erna Solberg har gjentatte ganger hevdet at ulikheten i Norge er relativt lav.¹⁻² Da viser hun gjerne til disse indikatorene vi har sett på i dette kapitlet. Men en ny analyse fra SSB viser at disse tallene sannsynligvis undervurderer hvor store inntektsmulighetene i Norge, og dermed Oslo, faktisk er. For det er store inntekter fra private selskap som ikke blir fanget opp i den offisielle statistikken som disse tallene baserer seg på. Dersom

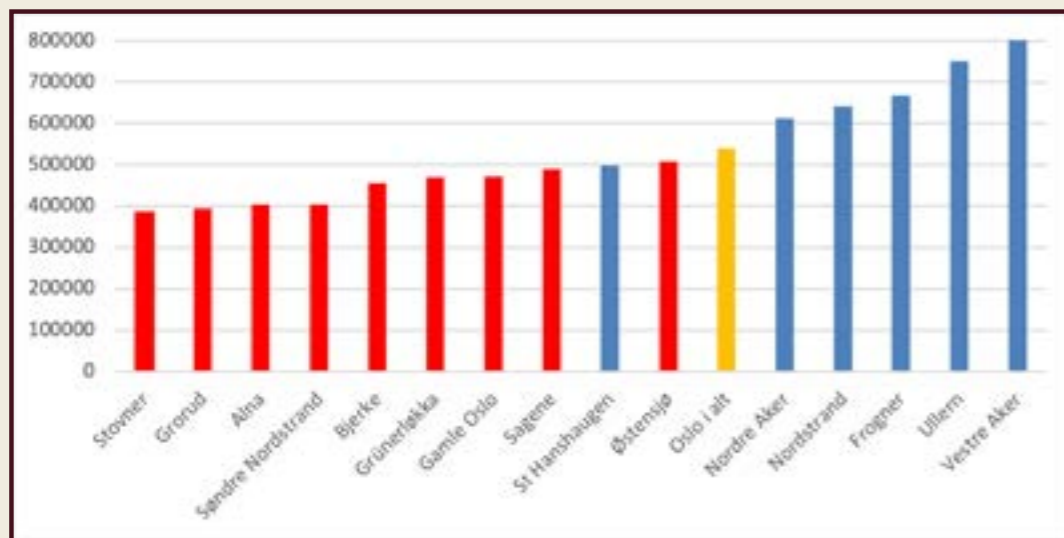
de tas med, er ulikheten mellom 26 og 65 prosent høyere enn det som fremkommer i disse grafene. Et annet sentralt poeng i den samme artikkelen er at de 1 prosent rikeste betaler mindre skatt per tjente krone enn vanlige lønnsinntakere, fordi tilbakeholdte inntekter fra private selskap ikke fanges opp i statistikken.³ Konklusjonen blir dermed at ulikhetene er betydelig større enn det vi trodde for bare få år siden.

I tillegg til at Oslo har betydelig større inntektsulikhet enn resten av landet, skårer Oslo høyere på en rekke andre levekårsindikatorer, som vi skal se i resten av dette kapittelet. Oslo har en økende andel av befolkningen på sosialhjelp mens andelen synker i resten av landet, Oslo har høyere boligpriser som gjør det nærmest umulig for personer uten formue å komme seg inn på boligmarkedet og Oslo har en høyere andel av barn i lavinntektsfamilier. Samlet sett gir dette et tydelig bilde av at forskjellene er betydelig større i Oslo enn i noe annet fylke i Norge.

Forskjeller i inntekt innad i Oslo

I avsnittet over så vi at det er store forskjeller i inntekt i Oslo, målt med Gini-koeffisienten og P90/P10. Ved å se på gjennomsnittlig årsinntekt på bydelsnivå, ser vi at disse forskjellene henger klart sammen med hvor i byen folk bor. Tabellen tegner et tydelig bilde av at snittinntekten til beboere på vestkanten er markant høyere enn snittinntekten i østkantbydelene. På Stovner tjener de i snitt kr 385 000, mens en beboer i bydel Vestre Aker har en snittinntekt som er mer enn dobbelt så høy, på kr 833 000.

Figur 3: Gjennomsnittlig årsinntekt etter bydel

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank. Gjennomsnittsinntekt etter delbydel, alder og kjønn (2019)

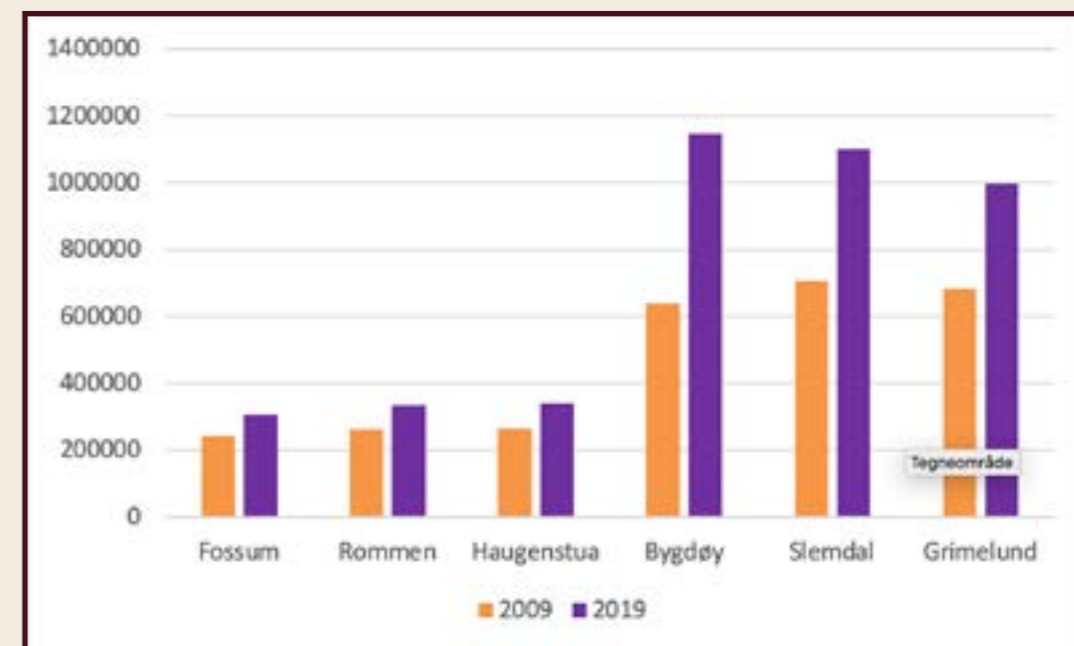
Ser vi på snittinntekter i delbydeler i Oslo, er forskjellene enda større. Mens snittinntekten på Fossum er kr 309 000 er den over 1 million kroner på Bygdøy og Slemdal. Forskjellen i gjennomsnittlig inntekt i de ti fattigste og de ti rikeste delbydelene i Oslo er på nesten en halv million kroner. I tabellen under ser du snittinntekten for de delbydelene med høyest inntekt og de ti delbydelene med lavest inntekt. Mens alle de ti delbydelene på bunn er på østkanten er ni av ti av de rikeste bydelene på vestkanten.

10 på topp		10 på bunn	
Bygdøy	1 147 000	Grorud	381 000
Slemdal	1 100 000	Bjørndal	379 000
Grimelund	997 000	Veitvet	364 000
Holmenkollen	889 000	Bjørnerud	361 000
Vinderen	878 000	Furuset	354 000
Frogner	866 000	Romsås	353 000
Holmen	850 000	Vestli	350 000
Skøyen	809 000	Haugenstua	341 000
Bekkelaget	789 000	Rommen	336 000
Ullernåsen	764 000	Fossum	309 000

Forskjellen mellom de fattigste og rikeste delbydelene har også blitt betydelig større over tid. Figuren under viser økningen i gjennomsnittsinntekt for noen av Oslos rikeste og fattigste delbydeler de 10 siste årene. Og tendensen er klar. Mens inntekten i Fossum

har økt med 66 000 de siste ti årene, så har inntekten på Bygdøy økt med 508 000 i samme perioden. Forskjellen mellom den rikeste og fattigste delbydelen i Oslo var på 464 000 i 2009. Den forskjellen har økt til 838 000 i 2019. Altså nesten doblet seg.

Figur 4: Gjennomsnittlig årsinntekt i 2009 og 2019

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank. Gjennomsnittsinntekt etter delbydel, alder og kjønn (2019).

At snittinntektene er såpass ulikt geografisk fordelt betyr ikke at alle tjener godt på vestkanten eller at alle tjener dårlig på østkanten. Ser vi på Gini-koeffisienten i hver bydel, altså inntektsforskjellene internt i bydelene, så er de også høye og høyere i vest enn i øst. Det viser at selv om det bor svært rike mennesker i vestkantbydelene som trekker opp snittinntekten, så bor det også mange med lave inntekter der.⁴

Likevel er det overordnede bildet at det er store ulikheter i inntekt i Oslo, og at disse i stor grad følger et geografisk mønster.

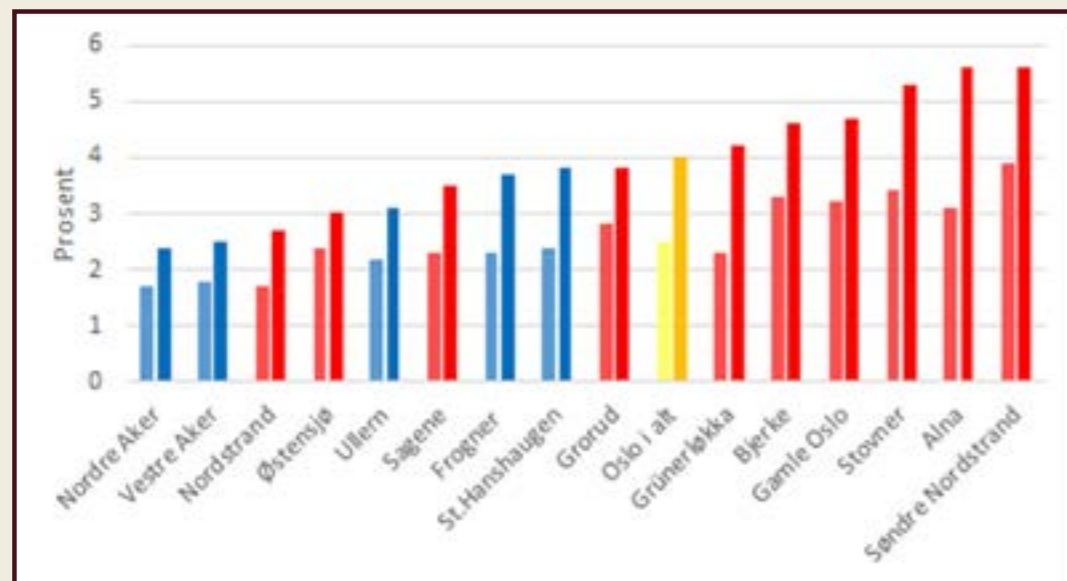
Arbeidsledighet

Å sikre høy sysselsetting i et organisert arbeidsliv med faste og trygge jobber, er noe av det viktigste for å hindre store forskjeller. Høy arbeidsledighet bidrar til å øke forskjellene. Arbeidsledigheten i Oslo frem til mars 2020 var de foregående årene stabilt synkende. Imidlertid har årene 2020 og 2021 vært spesielle år med permitteringer og høy arbeidsledighet grunnet koronapandemien.

Mens denne rapporten blir skrevet synker den registrerte arbeidsledigheten i Oslo raskt som følge av gjenåpning og vaksinerings. Årsaken til nedgangen skyldes primært gjenåpningen innen restaurantvirksomhetene, men også innenfor butikk- og salgsarbeid og serviceyrker fortsetter nedgangen, ifølge NAV. Eksempelvis var den registrerte arbeidsledigheten i Oslo 5,2 prosent per 25.mai 2021, mens den var 4,1 prosent 22. Juni 2021. På omtrent samme tid i 2020 var om lag 8 prosent av arbeidsstyrken helt arbeidsledig i Oslo.⁵

Arbeidsledigheten er generelt lavere i de vestlige bydelene enn i de østlige, selv om andelen helt ledige i Frogner og St.Hanshaugen oversteg den i Grorud akkurat i juni 2020. Det er over dobbelt så høy arbeidsledighet på Søndre Nordstrand, Stovner og Alna, sammenlignet med Vestre Aker og Nordre Aker. Det er likevel verdt å merke seg at arbeidsledigheten i Oslo er høyere i juni 2021 i alle bydelene sammenlignet med samme måned i 2019.

Figur 5: Andel helt arbeidsledige etter bydel

Tabellen viser helt ledige i prosent av arbeidsstyrken i Oslo i juni 2019, 2020 og 2021. Kilde: NAV, arbeidsmarkedet i Oslo <https://www.nav.no/no/lokalt/oslo/statistikk-og-analyse/arbeidsmarkedet>

Ulikhet i formue

Norge har relativt lav inntektsulikhet sammenlignet med andre europeiske land, men ulikheten i formue er ikke særskilt lav. Tidelen med høyest nettoformue eier nå godt over halvparten av all formuen i Norge. Dette er på linje med formuesulikheten i Storbritannia, og større ulikhet i formue enn land som Spania, Frankrike og Italia.⁶

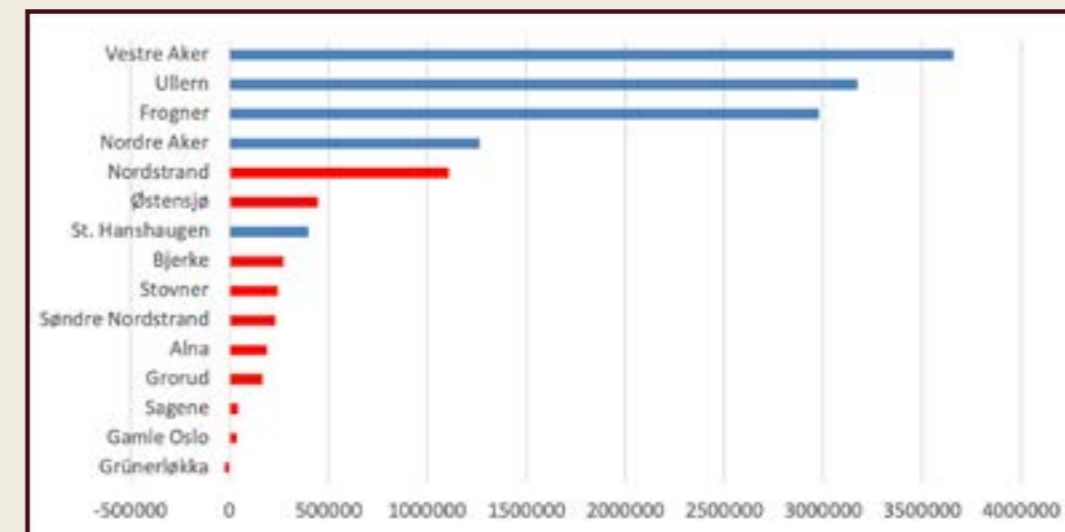
Ulikhetene i formue er også markant i Oslo. I Oslo bor store deler av Norges økonomiske elite, som eier store formuer, samtidig som store deler av byens befolkning har boliggjeld heller enn høye formuer. En analyse av Øyvind Wiborg har vist at ulikhetene i formue er større i Oslo enn i resten av landet, og hvis vi ser på finanskapital er ulikheten i Oslo omtrent like stor som i USA.⁷

Formuen i Oslo er tydelig geografisk fordelt. Om lag 80 prosent av den prosenten med høyest formue, bor på vestkanten og har bodd der de siste tiårene.⁸

Et annet mål på formuesulikhet er å se på skattepliktig nettoformue. Figuren under viser at nettoformuen er høyest i de vestlige bydelene. Mens beboere i bydel Grünerløkka har negativ nettoformue i snitt har beboere i Vestre aker over 3,5 mill. Det er nær 100 ganger så mye som bydel Gamle Oslo. Legger vi til forskjellene i inntekt mellom de som bor i bydelene som vi så over, tegner det seg et tydelig bilde av store økonomiske forskjeller innad i Oslo.

Figuren undervurderer også den reelle forskjellen i faktisk formue mellom bydelene. Nettoformue er her beregnet ved at skattepliktig bruttoformue, som inkluderer eiendom, er trukket fra gjeld. Et viktig forbehold ved denne statistikken er at formuesverdien på din primær bolig kun er 25 prosent av den reelle markedsverdien. Dersom vi hadde tatt utgangspunkt i de reelle verdiene på boligene hadde formuene, og sannsynligvis forskjellene mellom bydelene, blitt markant høyere enn det vi allerede ser i denne tabellen.

Figur 6: Nettoformue etter bydel

Kilde: SSB, tabell 05854. Gjennomsnittlig skattepliktig bruttoformue trukket fra gjennomsnittlig gjeld (2019)

Fattigdom

Fattigdom handler om ikke å ha de samme mulighetene og den samme økonomiske friheten som de fleste andre i samfunnet har. Barn som ikke har råd til å delta på klassetur eller på fotballaget mister muligheter og arenaer som andre barn har. Uføre må ofte slite med økonomiske problemer i tillegg til helseproblemer og manglende tilknytning til arbeidslivet. En aleneforsørger i et lavtlønnsyrke, kanskje med midlertidig stilling, vil oppleve å ikke kunne gi egne barn

like gode muligheter som andre og barn fra lavinntektsfamilier deltar i mindre grad enn andre i barnehage, aktivitetsskole/SFO og fritidsaktiviteter. Fattigdommen er både et problem i seg selv, og et problem fordi den går i arv.

By- og levekårsutvalget la i 2020 fram NOUen Levekår i byer – Gode lokalsamfunn for alle. De peker på at segregeringen mellom fattige og rike øker i Oslo og lever atskilt:

Den sosioøkonomiske segregeringen i Norge har økt noe de siste tiårene. En gjennomgang av den sosioøkonomiske sammensetningen av boområder i Norge i perioden 1992–2015 viser at områdene over tid er blitt mer ensartede innad, og at det er blitt vanligere å bo enten i et lavinntektsområde eller et høyinntektsområde (Markussen og Røed 2018). Det ser altså ut til å ha blitt mindre forskjeller internt i nabolagene, men større forskjeller fra område til område. Segregeringen ser først og fremst ut til å ha økt i Oslo og Oslo-regionen (Wessel 2016, Andersen og Ljunggren 2016, Hernæs mfl. 2020).

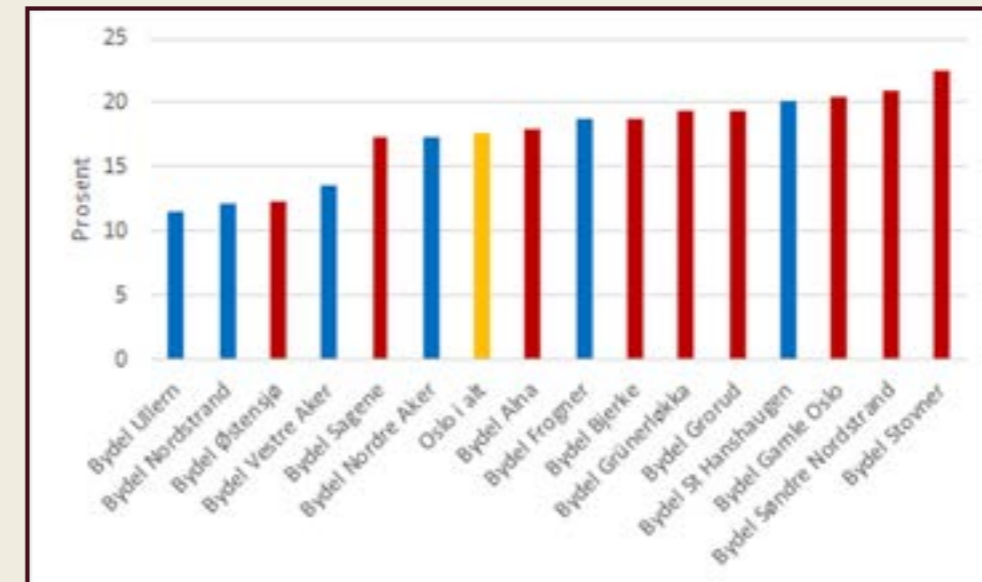
Antall fattige i Oslo

Det finnes mange måter å måle fattigdom på. Her har vi sett på EU-skalaen hvor mange som tjener mindre enn 60 prosent av medianinntekten etter skatt, justert for hvordan husholdningen er sammensatt.⁹ Det vanligste er å se på husholdninger som har levd under denne grensen i over tre år, såkalt vedvarende lavinntekt. Målt slik har antallet fattige husholdninger i Oslo økt fra 59 300 i 2006 til 86 500 i 2017. Som andel av befolkningen har det økt fra 12,1 prosent i 2006 til 14,5 prosent i 2019.¹⁰

Oslo kommune fører også statistikk over andelen husholdninger med lavinntekt på bydelsnivå. Dette er ikke målt over tre år,

men er tall fra enkeltår. Der ser vi at andelen husholdninger med lav inntekt er lavere i 2019 enn den var i 2015 for Oslo samlet, men at utviklingen har gått i forskjellig retning avhengig av hvilke bydeler det er snakk om. Andelen husholdninger med lav inntekt er høyere i de østlige bydelene enn i de vestlige. Andelen som bor i en fattig husholdning er nær dobbelt så høy i Gamle Oslo som på Ullern.

Figur 7: Andel husholdninger med lavinntekt etter bydel

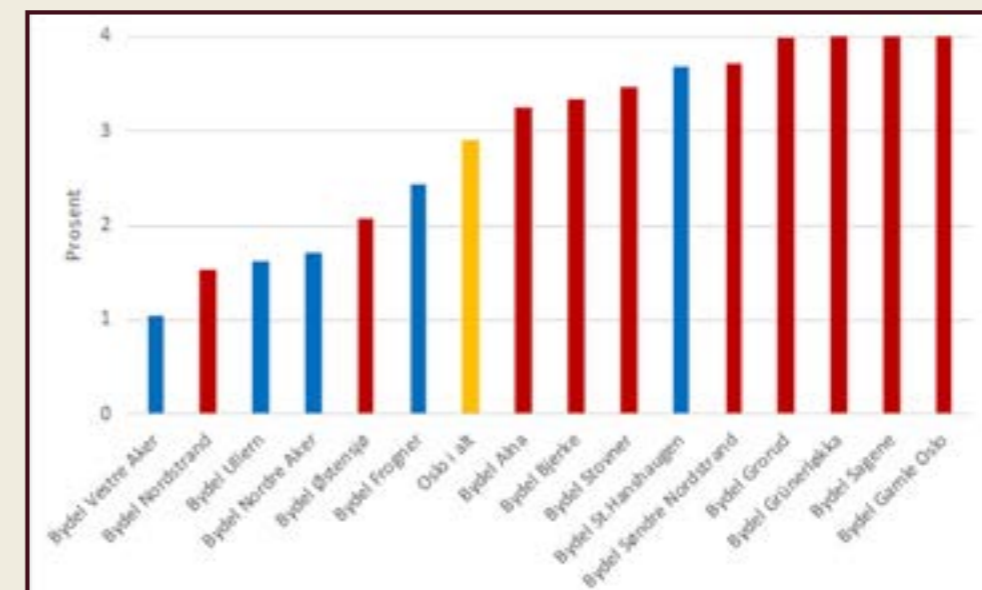
Kilde: Statistikkbanken, Oslo kommune. Husholdninger med lav inntekt etter EU-skala, 2019

Andel på sosialhjelp

En annet mål på fattigdom er å se på sosialhjelpsmottakere. Mens de som bor under den relative fattigdomsgrensen fortsatt kan ha vanlig jobb og inntekt, har sosialhjelpsmottakere enda lavere inntekt med sosialhjelp som eneste inntekt. Den veiledende normen i Oslo som NAV-kontorene kan vurdere enkeltsaker ut i fra ligger for en enslig aleneboende på 7518 kroner i måneden.¹¹

De geografiske forskjellene på andelen som mottar sosialhjelp er enda tydeligere enn inntektsforskjellene. Om lag fire ganger så stor andel mottok sosialhjelp i Gamle Oslo sammenlignet med Vestre Aker i 2020. Mens det i resten av landet har vært en nedgang i hvor mange som mottar sosialhjelp i 2020 sammenlignet med 2019,¹² økte antallet i Oslo, antallet er likevel lavere enn i 2018.¹³

Figur 8: Andel sosialhjelpsmottakere etter bydel

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Antall og andel sosialhjelpsmottakere i befolkningen etter alder, 2020

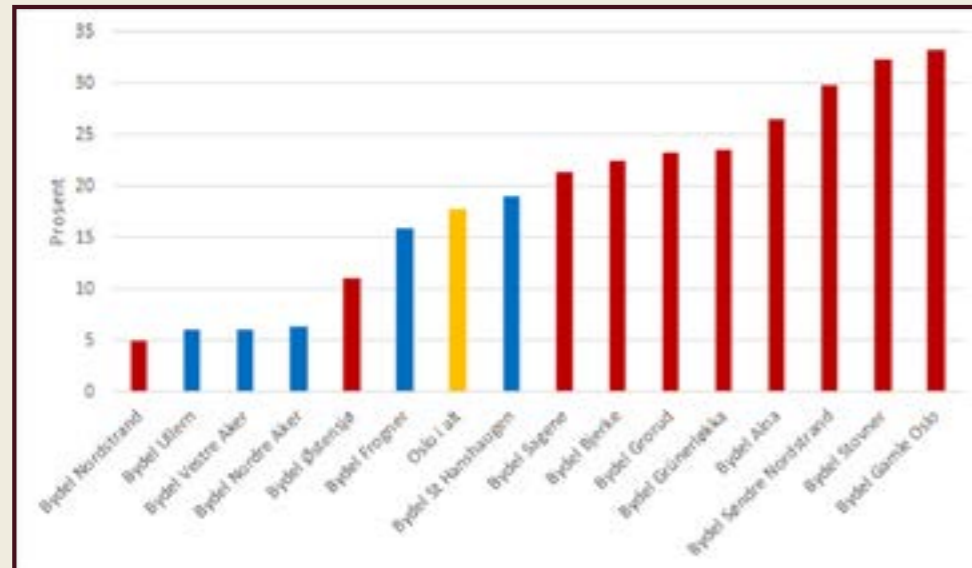
Barnefattigdom

Et viktig aspekt ved fattigdomsproblematikken er barnefattigdom, eller barn som vokser opp i fattige familier. Barn som vokser opp i fattige familier i Norge mangler ikke nødvendigvis mat eller tak over hodet. Det har likevel alvorlige konsekvenser å vokse opp i en fattig familie. Barn i lavinntektsfamilier har sjeldnere kontakt med venner, sjeldnere en bestevenn, blir oftere mobbet, bor oftere trangt, bor oftere i leid bolig, har oftere psykiske problemer og har større risiko for selv å oppleve fattigdom som voksne.¹⁴ Skoleprestasjoner og frafall samvarierer også med inntekt.

Oslo er det fylket i landet med flest barn som vokser opp i fattigdom. Både antallet og andelen barn i fattige familier har økt. I 2006 var det 13 200 fattige barn i Oslo, mens tallet hadde økt til 19 800 i 2019. Andelen har økt fra 14,7 prosent til 17,7 prosent i samme periode.¹⁵

På bydelsnivå ser vi store forskjeller. Mens kun fem prosent av barna på Nordstrand bor i fattige familier, er det om lag 33 prosent i Gamle Oslo.

Figur 9: Andel barn i fattige familier etter bydel

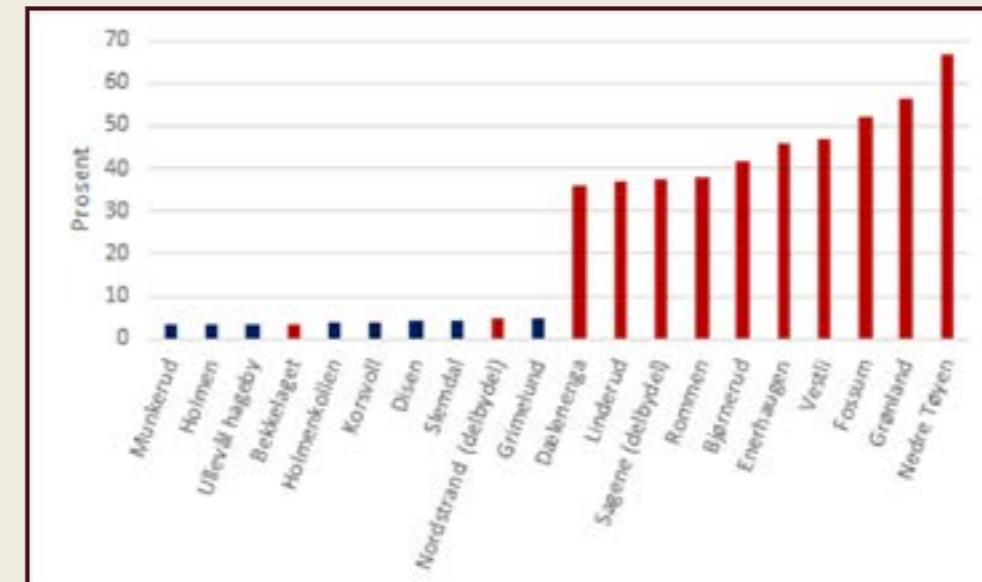

Kilde: Barnefattigdom.no. Tallene er fra 2018.

Likevel er det viktig å understreke at selv fem prosent i en bydel er mange barn. På Nordstrand bor det 70 barn i fattige familier, 377 på Ullern og 613 i Vestre Aker. Det er på ingen måte ubetydelig og det må settes i verk universelle tiltak for å hjelpe alle barn i fattige familier (se mer om tiltak i del 3).

Ser vi på delbydelsnivå blir forskjellene enda tydeligere. I tabellen under ser vi de ti delbydelene med flest og de delbydelene med færrest barn i fattige familier i Oslo: Fra Munkerud, Holmen og Ullevål hageby hvor 3,4 prosent av barna vokser opp i fattige familier til Nedre Tøyen hvor 66,7 prosent bor i fattige familier.

Figur 10: Andel barn i fattige familier etter delbydeler

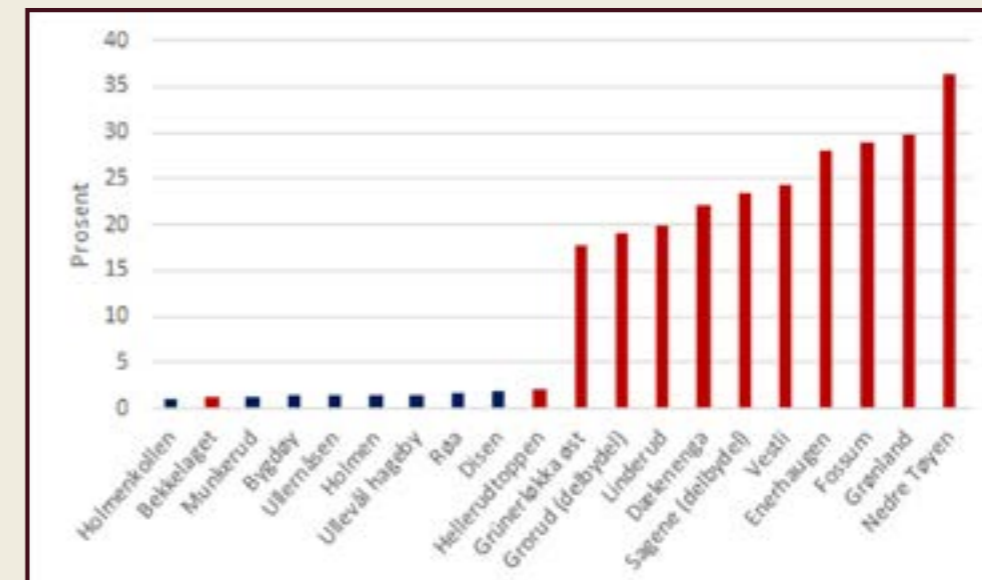

Kilde: Barnefattigdom.no. De ti delbydelene med flest og de 10 med færrest barn i fattige familier. Tallene er fra 2018. Se hele tabellen i vedlegg.

Tabellene under viser andelen barn som bor i familier som har mottatt sosialhjelp det siste året. Tendensen er den samme som for barn i familier med vedvarende lavinntekt: I østkantbydelene er andelen generelt høyere

enn i vestkantbydelene, og det er til dels svært store geografiske utslag. Samtidig er det enkeltbydeler og delbydeler på øst- og vestkanten som bryter dette mønsteret.

Figur 11: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp etter delbydeler

Kilde: Barnefattigdom.no. De ti delbydelene med flest og de 10 med færrest barn i familier som har mottatt sosialhjelp i 2018.

Forskjellen på ulikhet og fattigdom

Over er det presentert statistikk både på ulikhet og på fattigdom. Dette er to fenomen som er tett knyttet sammen, men som likevel er forskjellige. Ulikhet sier noe om hvor stor forskjell det er på de med mye og de med lite, mens fattigdom kun måler hvor mange som har lave inntekter eller dårlige levekår.

Å bekjempe fattigdom er en helt sentral politisk oppgave. Når nesten 20 000 barn i Oslo vokser opp i fattige familier, er det 20 000 for mange. Men vi løser ikke problemene ved de økende ulikhetene i samfunnet kun ved å redusere fattigdommen. Det vil i beste fall være symptombehandling, uten at man har gjort noe med de grunnleggende problemene. I Storbritannia fikk de erfare dette. Etter knappe to tiår med nedgang i barnefattigdommen på grunn av målrettede tiltak, snudde trenden i 2011. I et land med raskt økende forskjeller ble det etter hvert vanskelig å opprettholde tilstrekkelig politisk støtte til de målrettede fattigdomsprogrammene. Dermed fikk man en kraftig økning i barnefattigdommen igjen.

Økonomiske forskjeller er også i seg selv et problem. Det påvirker ikke bare de fattigste, men hele samfunnet fra bunn til topp. I land med store forskjeller isolerer ulike deler av samfunnet seg fra hverandre. Tilliten mellom folk faller, byer blir mer segregerte, folk treffer i mindre grad folk utenfor sin samfunnsklasse, og sosiale problemer øker i omfang. Når de aller rikeste øker sin rikdom og makt, bruker de denne makten til å påvirke samfunnet i tråd med sine interesser. Det er ikke tilfeldig at formuesskatt er et sentralt politisk tema, selv om de færreste betaler den og selv om regjeringen ikke kan påvise at redusert formuesskatt kommer samfunnet som helhet til gode. Og det er ikke tilfeldig at det blir flere barn som vokser opp i lavinntektsfamilier uten at dette gjenspeiles med en regjeringssatsing som kronemessig er i nærheten av kuttet i formuesskatten, selv om det påviselig skader både dem som vokser opp i fattigdom og samfunnet som helhet.

Betydningen av innvandring

Innvandring blir ofte trukket frem som en sentral årsak til at ulikhetene øker i Norge.

Flere ledende politikere har i ulike utspill angrepet SV for å ignorere betydningen av innvandring eller at SV bidrar til økt ulikhet ved å ønske en mer liberal innvandringspolitikk.¹⁶⁻¹⁷ Det er flere viktige ting å si om dette.

Det er riktig at innvandrere er overrepresentert på statistikker for barnefattigdom og lavinntekt, også i Oslo. I Oslo har nær 8 av 10 barn i lavinntektsgruppen innvandrerbakgrunn.¹⁸ En ny rapport fra IMDi viser også at innvandrere har blitt stadig mer overrepresentert i denne statistikken de siste 20 årene.¹⁹

Men at innvandrere er overrepresentert er ikke det samme som at innvandringen alene har skylden for økt ulikhet i Norge.

For det første slår den samme rapporten til IMDi fast at andre faktorer, som hvor mange barn det er i husholdningen og hvor mange som jobber i husholdningen, er sentrale faktorer som bidrar til å forklare at innvandrerfamilier er overrepresentert. Innvandrere har større utfordringer med å komme inn på arbeidsmarkedet, og det forplanter seg også ut i denne statistikken.

For det andre har regjeringen selv skrevet en stortingsmelding om ulikhet hvor de slår fast at innvandring ikke er den viktigste årsaken til at ulikhetene øker i Norge. Det er én årsak, men ikke den viktigste. Den viktigste årsaken til økt ulikhet i Norge er at de rikeste blir betydelig rikere.²⁰

For det tredje er det ikke en løsning å stenge alle innvandrere ute av Norge for å pynte på vår egen ulikhetsstatistikk. Det er viktig at Norge tar sin del av ansvaret for mennesker på flukt, selv om nyankomne flyktninger ofte kan ha større utfordringer med å integrere seg på arbeidsmarkedet. Og alle den tid det føres en politikk som gir økt skattelette til de som har mest fra før, ville heller ikke en innvandringsstopp bidratt til lavere ulikhet. Tvert i mot ville den etter all sannsynlighet fortsatt å øke.

For det fjerde, det er like viktig å bekjempe fattigdom og barnefattigdom, uavhengig av hvor foreldrene til barna kommer fra. Årsakene

til fattigdommen er sammensatte, og man kan ikke forklare dette med innvandring i seg selv. Samtidig er en aktiv integreringspolitikk, målrettede områdeløft for de områdene med særlig store utfordringer og effektive sysselsettingstiltak for de innvandrergruppene som sliter med å komme seg inn på arbeidsmarkedet viktige tiltak for å bekjempe fattigdommen i Oslo. Det vi ikke vil gjøre er å gi skylden for økende ulikhet og fattigdom på innvandrerne. Det er vårt felles ansvar å bygge et samfunn med små forskjeller og sterke felleskap, som inkluderer alle.

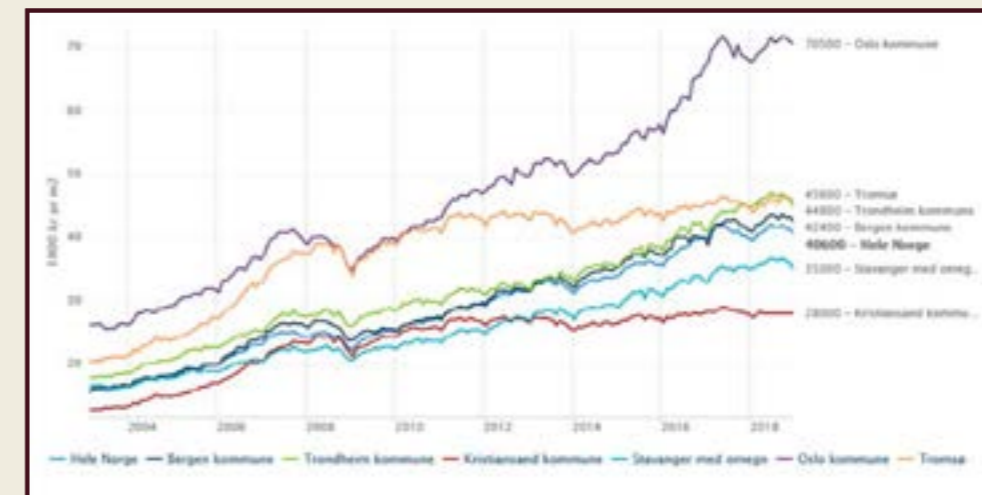
Bolig

En av de viktige driverne til de store forskjellene vi ser i Oslo er boligmarkedet. Et godt sted å bo er viktig for et godt liv for de aller fleste. Det er direkte koblinger mellom hvor og hvordan folk bor, og levealder, folkehelse, fullføring av skolegang og mental helse. Å sørge for at alle har tilgang til en egnet bolig de har råd til, har vært en sentral del av norsk politikk siden krigen.

Boligprisene i Oslo har i perioden 2003-2018 steget med 199 prosent, mens leieprisene har steget med 85 prosent.²¹ I samme periode har lønnsnivået bare steget med 72 prosent.²² Dette gjør det krevende for folk, selv med vanlige inntekter, å skaffe seg bolig. Høye leiepriser på utleieboliger gjør det vanskelig å opparbeide tilstrekkelig egenkapital, spesielt om lønna samtidig er lav. Korte leiekontrakter og dårlige boforhold skaper samtidig ustabile bomiljøer og utrygghet.

Figuren under viser hvordan boligprisene i Oslo har eksplodert, også sammenlignet med utviklingen i boligprisene i Norge generelt, og sammenlignet med andre store og mellomstore byer.

Figur 12: Boligprisutvikling per kvadratmeter for Oslo og andre byer

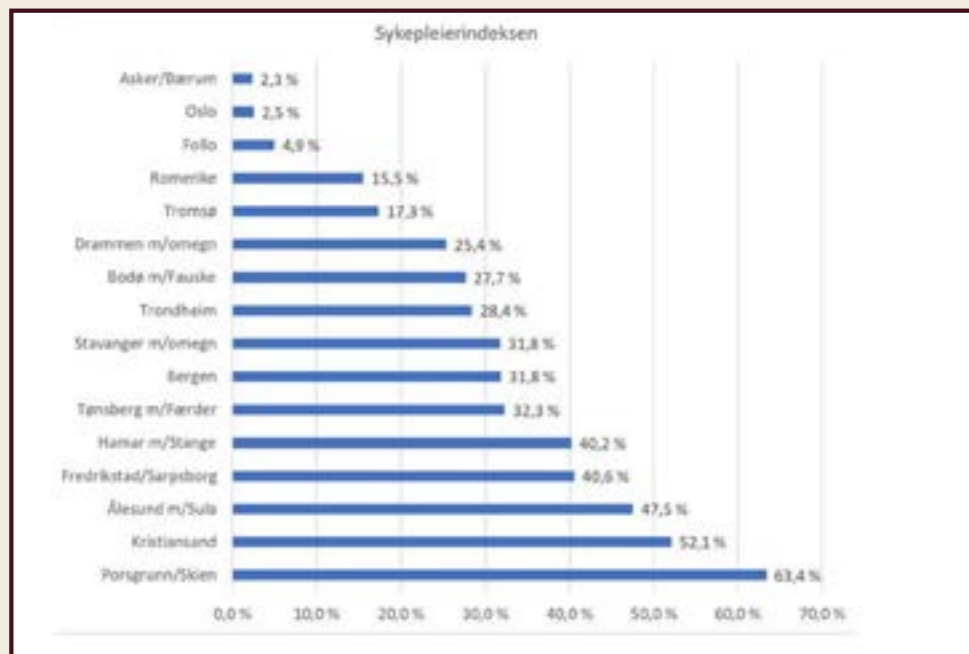

Kilde: Kunnskapsgrunnlaget til Oslo kommune for en tredje boligsektor (2019)

Det finnes ulike måter å måle hvor vanskelig det er å få kjøpt en bolig i Oslo. En vanlig metode er den såkalte sykepleierindeksen. Eiendom Norge har utviklet en indeks hvor de beregner hvor stor andel av boligene i ulike byer en sykepleier med gjennomsnittlig lønn ville hatt råd til å kjøpe.

Mens en sykepleier ville fått et finansieringsbevis som var nok til å kjøpe flertallet av boligene i byer som Skien/ Porsgrunn og Kristiansand , er bildet et helt annet i Oslo. Her ville en sykepleier kun hatt råd til å kjøpe om lag 3 av 100 boliger i 2020 som er lagt ut for salg.

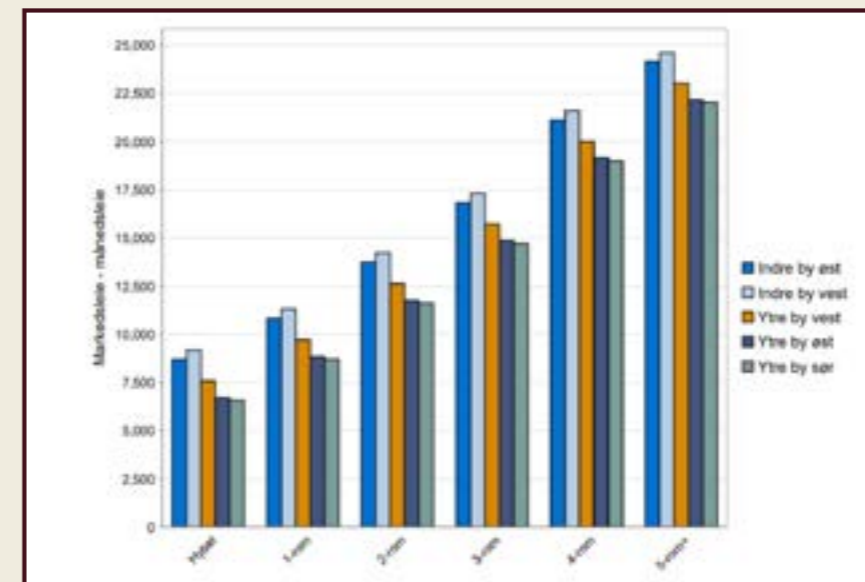
Figur 13: Sykepleierindeksen

Kilde: Eiendom Norge, 2020, <https://eiendomnorge.no/aktuelt/blogg/sykepleierindeksen-er-norske-boligpriser-problematisk-hoye>

Det er heller ikke rimelig å leie boliger i Oslo, selv om leieprisene i større grad har fulgt lønnsveksten.²³ Figuren nedenfor viser gjennomsnittlig månedspris for leie i ulike deler av byen. For en 3-roms koster det mellom 14711 og 17 308 kroner i måneden avhengig av hvilken del av byen det er snakk om.

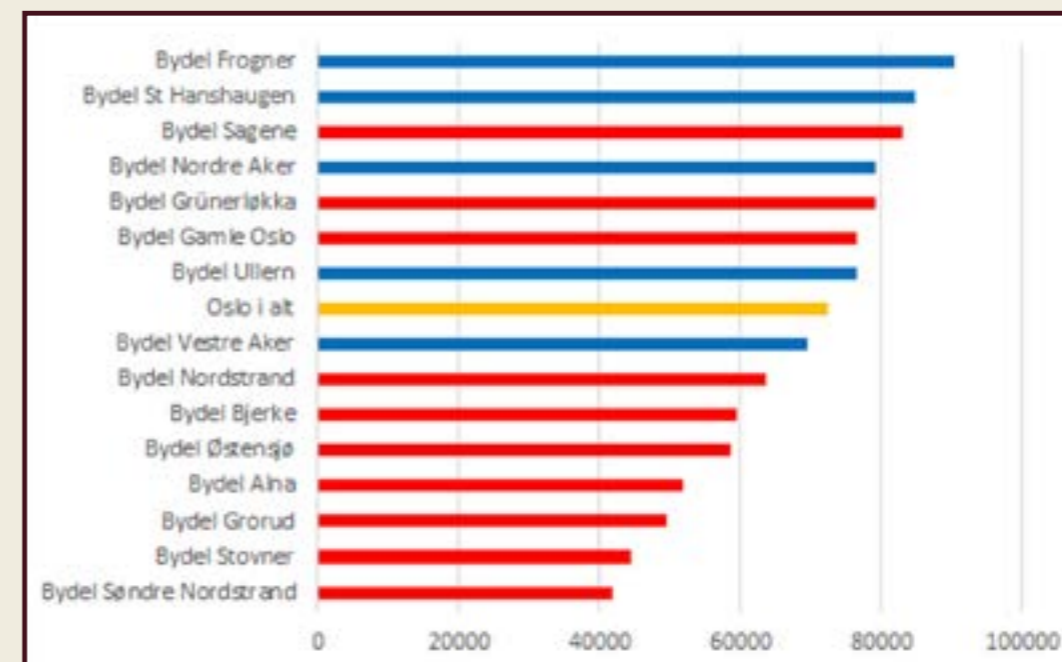
Figur 14: Månedssleie etter del av byen

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, leieboliger, markedspris, fjerde kvartal 2020.

Boligprisutviklingen bidrar til å forsterke forskjellene i Oslo, også langs geografiske skillelinjer. Prisene er betydelig høyere på vestkanten enn på østkanten.

Figur 15: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris etter bydel

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Omsatte boliger og kvadratmeterpris, 2019

Flere analyser peker på at Oslo både er en etnisk, men også økonomisk, segregert by. En analyse konkludert med at:

*Barn av professorer, jurister og næringslivstopper i all hovedsak bor i andre nabolag enn barn av elektrikere, sjåførere og renholdsarbeidere.*²⁴

Analysen viste også at disse ulikhetene har økt. En rapport fra SSB i 2018 analyserte utviklingen i bostedssegregering basert på innvandringsbakgrunn fra 2005 til 2017. Deres hovedfunn var at Oslo er en mer segregert by enn de fleste andre i landet. Flertallet av de mest segregerte boområdene i Norge befinner seg i Oslo. Det er også en tydelig tendens til at enkelte delbydeler på østkanten har høy innvandrertetthet, mens en del delbydeler på vestkanten er segregert med høy grad av etnisk norske. Som vi har sett fra tidligere statistikk er det også i disse bydelene de med høyest inntekt og formue bor. Dette har fått flere forskere til å peke på at Oslo har «gylne gettoer», hvor den etnisk norske økonomiske eliten klumper seg sammen.

En slik dobbel segregering, på både øst- og vestkanten kan få flere problematiske følger.

Som forsker Jørn Ljunggren, en av forfatterne bak begrepet «gylne gettoer» skriver:

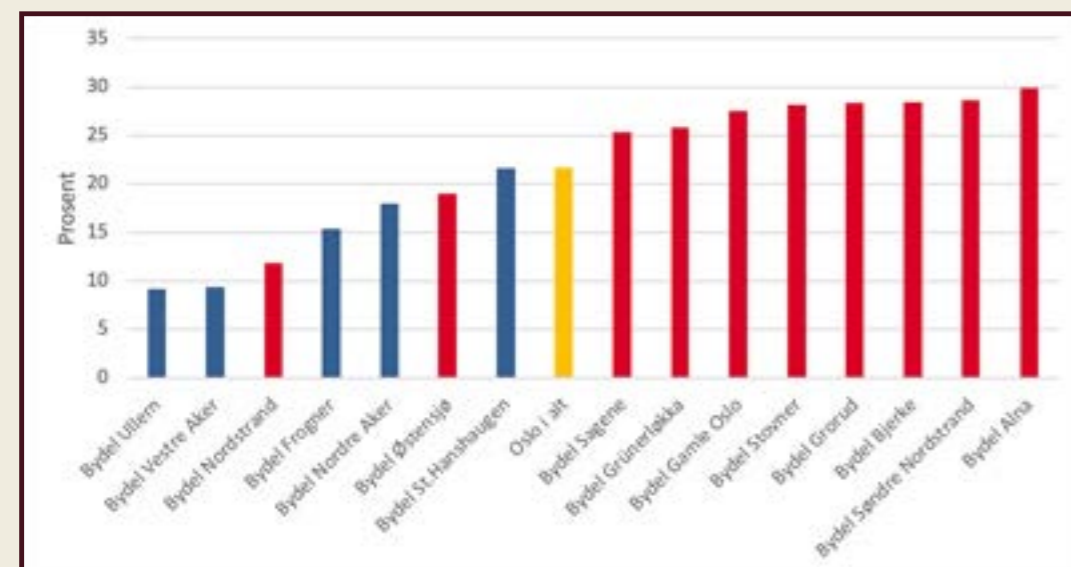
*Ungdom fra øst og vest i byen møtes vel stort sett bare når de bytter trikk på Jernbanetorget. De stereotype oppfatningene de måtte ha om hverandre, blir dermed aldri utfordret.*²⁵

Forskning tyder også på at hvilket område du vokser opp i har mye å si for dine sjanser for utdanning og arbeid senere i livet.

SSB-rapporten peker imidlertid også på at segregeringen av innvandrere på østkanten i Oslo i all hovedsak har gått ned siden 2005, med unntak for noen delbydeler. Statistikk for hver enkelt delbydel ligger i SSBs rapport.²⁶

Et mål som bekrefter de geografiske skillelinjene er trangboddhet, definert som mindre enn 20 kvadratmeter per beboer. Det er cirka fem ganger så mange som bor trangbodd i Søndre Nordstrand og Alna enn på Ullern og Vestre Aker. Dette viser seg også hvis vi tar utgangspunkt i antallet personer per rom, der det er betraktelig færre rom per person i for eksempel Søndre Nordstrand sammenlignet med Vestre Aker.

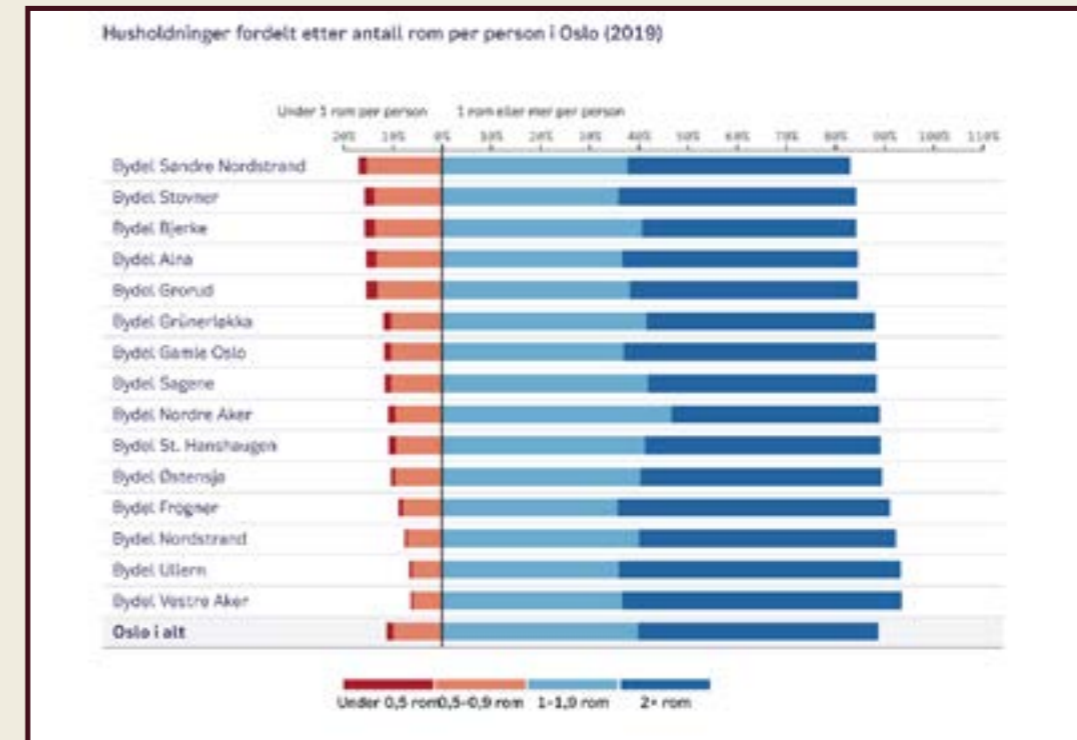
Figur 16: Trangboddhet (andel som bor på under 20 m2 per beboer) etter bydel

Kilde: Oslo Kommunes statistikkbank, Trangboddhet, personer og husholdninger, 2015

Statistikken under viser husholdninger i Oslo per 1.1.2019 fordelt på antall rom per person. Studenthusholdninger er utelatt fra statistikken.

Figur 17: Trangboddhet (husholdninger fordelt etter antall rom per person i Oslo) etter bydel

Kilde: Bydelsfakta: <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/alle/boligpriser>

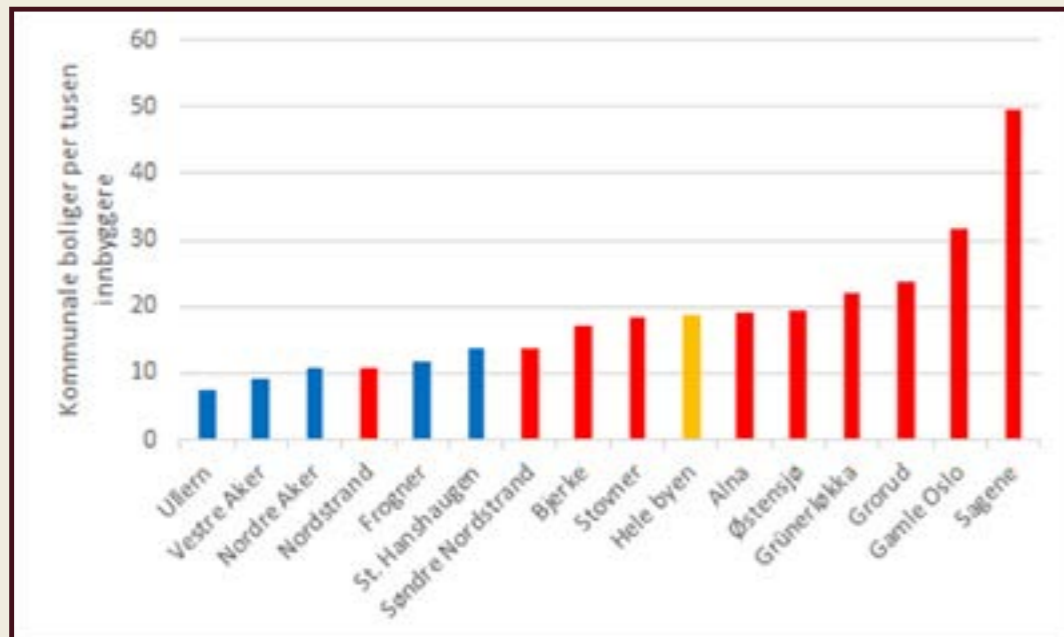
I byrådssaken om Oslo kommunes behov for kommunale boliger frem mot 2030 avgitt av byrådet i juni 2021 legges en definisjon til grunn om vanskeligstilte på boligmarkedet som er utarbeidet av SSB:

Definisjon 1: *Lavinntekt, i tillegg trangbodd og/ eller høy gjeldsbelastning. De med formue over lavinntektsgrensen er ekskludert.*²⁷

Definisjonen benyttes av byrådet fordi den i stor grad dekker potensiell målgruppe for kommunal bolig eller annen boligsosial bistand i kommunen. Enkelte innbyggere har av forskjellige årsaker behov for et kommunalt botilbud, og det å eie eller leie på det private markedet vil ikke derfor være aktuelt, for en

kortere eller lengre periode. Oslo kommune disponerer om lag 13 000 utleieboliger (kommunale eller private). De kommunale boligene er ulikt fordelt mellom bydelene. Høyest andel har bydelene Sagene og Gamle Oslo, med henholdsvis 49,5 og 31,8 kommunale boliger per tusen innbygger, mens bydelene Ullern og Vestre Aker har de laveste andelen med henholdsvis 7,6 og 9,1 kommunale boliger per tusen innbygger. Behovet for kommunale boliger i de ulike bydelene er også ulikt og fordelingen av kommunale boliger i byen må derfor kanskje i størst grad leses som et bilde på at det er store forskjeller innad i Oslo.

Figur 18: Kommunale boliger i Oslo fordelt på bydel

Kilde: Byrådssak 271/21: Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021-2030 (s.12), Boligbygg Oslo KF og Gobo, 2019-tall

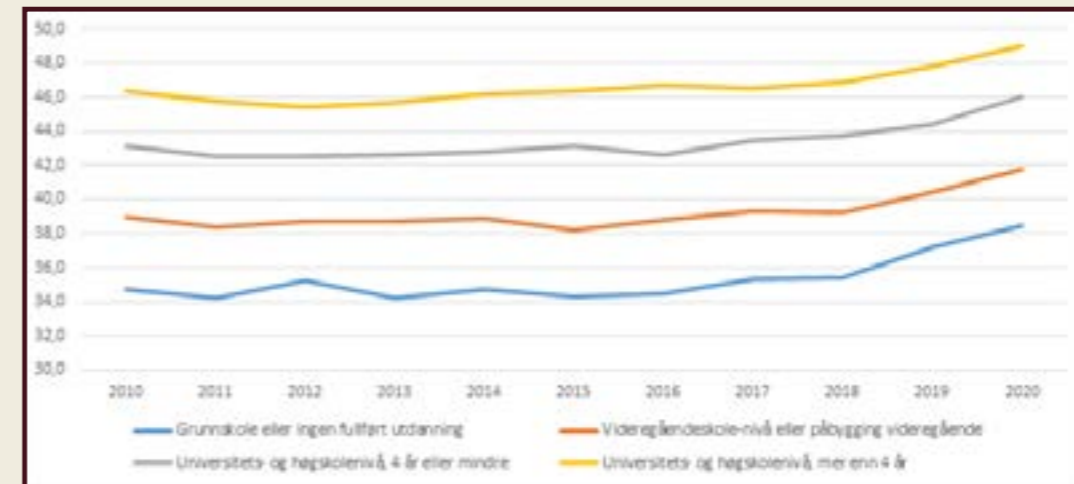
Oppsummert viser statistikken over boligmarkedet at det er svært krevende for personer med lav og vanlig inntekt å komme seg inn på boligmarkedet i Oslo. Det er sterke geografiske forskjeller i hvor man kan bosette seg med vanlig inntekt. Det bidrar til å øke den økonomiske segregeringen i Oslo og dermed forsterke forskjellene. I tillegg er de kommunale boligene også plassert i de delene av byen hvor levekårsutfordringene er store allerede.

Skole

Å sikre at alle, uansett hvor de bor og hvilken bakgrunn de har, har tilgang på en god skolegang er avgjørende for å skape et samfunn og en by med små forskjeller og sterke felleskap. For at skolen skal lykkes med sitt hovedoppdrag, læring, må den også bidra til å utjevne forskjeller.

Grafen på neste side viser hvor mange gjennomsnittlig grunnskolepoeng elever med ulik sosial bakgrunn har i Osloskolen. Tendensen er tydelig og stabil over tid: De med foreldre med lengre utdanning har større sjanse for å få bedre karakterer på skolen enn dem med foreldre med kortere utdanning. Dette er ikke en unik trend for Oslo, men gjelder i hele landet.

Figur 19: Grunnskolepoeng etter foreldrenes utdanning i Oslo

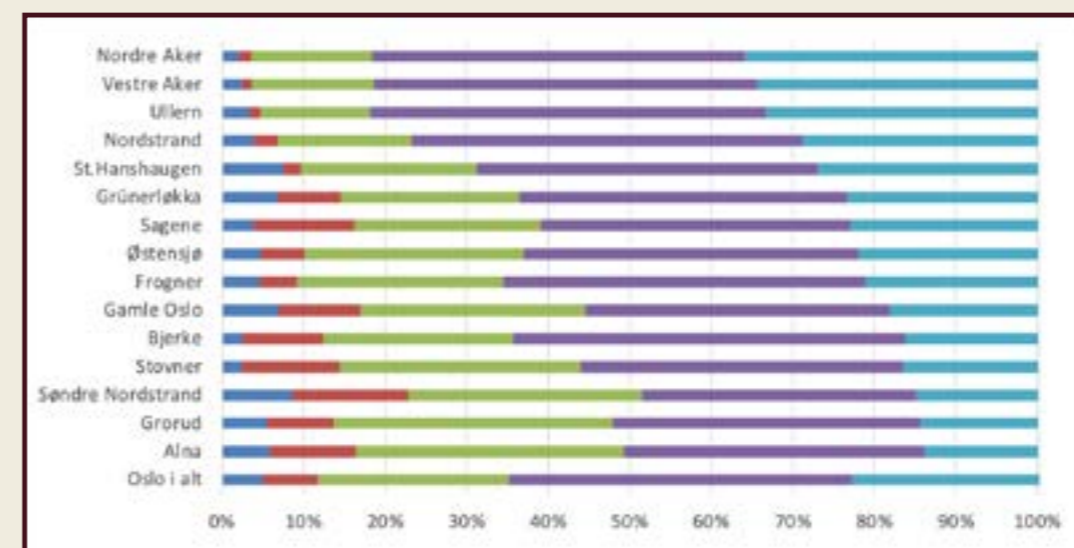

Kilde: SSB, tabell 07495: Grunnskolepoeng, etter kjønn og foreldrenes utdanningsnivå (F) 2010 - 2020

Det er også tydelige forskjeller i grunnskolepoeng etter bydel. Tabellen under viser hvordan elevene fordeler seg på antall grunnskolepoeng fordelt på bydel. Mens det kun er 3 av 100 elever som har ingen eller under 30 grunnskolepoeng i Vestre Aker, er det nesten 1 av 4 elever i Søndre Nordstrand som har det samme. På motsatt side har mer enn 1 av 3 elever over 50 grunnskolepoeng i Nordre Aker og Vestre Aker, er det færre enn 1 av 6 elever som oppnår det samme i Grorud og Alna.

Med andre ord er det over dobbelt så stor sannsynlighet for at du får over 50 grunnskolepoeng hvis du går på en skole i Vestre Aker eller Nordre Aker, enn om du går på en grunnskole i Grorud eller Alna. Og det er over syv ganger mer sannsynlig at du har ingen eller under 30 grunnskolepoeng hvis du bor i Søndre Nordstrand sammenlignet med Vestre Aker.

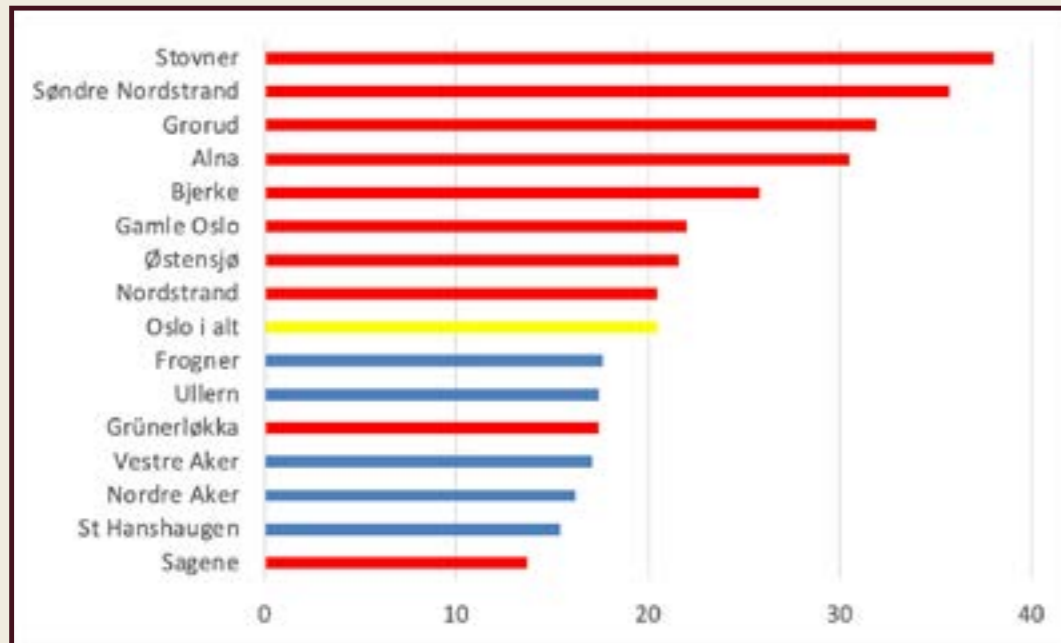
Figur 20: Elevers grunnskolepoeng etter bydel

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank. Antall elever etter grunnskolepoeng, 2019

Man ser det samme mønsteret på videregående skole. Tabellen under viser andelen mellom 21 og 29 år som har påbegynt, men ikke fullført, videregående skole etter fem år. Mens under 18 prosent faller fra i Sagene, St. Hanshaugen, Nordre Aker, Ullern, Frogner og Vestre Aker, er det over 30 prosent som faller fra i Alna, Grorud, Søndre Nordstrand og Stovner.

Figur 21: Andel som ikke har fullført VGS

Kilde: Oslo kommune statistikkbanken. Personer 21 til 29 år som har påbegynt videregående skole, men ikke fullført etter fem år, 2018.

Ser vi på delbydelsnivå er forskjellene enda tydeligere. I tabellen under er de ti delbydelene med høyest og lavest andel av 21-29-åringene som ikke har fullført VGS etter fem år.

Tabell 2: Delbydeler med lavest og høyest frafall fra VGS

Lavest frafall		Høyest frafall	
Sagene	12 %	Høybråten	36 %
Iladalen	13 %	Bjørndal	37 %
Disen	13 %	Furuset	38 %
Sandaker	14 %	Bjørnerud	38 %
Ila	14 %	Holmlia Syd	38 %
Nordberg	14 %	Vestli	38 %
Bjølsen	14 %	Romsås	40 %
Vinderen	15 %	Prinsdal	40 %
Ullevål Hageby	15 %	Rommen	42 %
Slemdal	15 %	Fossum	47 %

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Personer 21 til 29 år som har påbegynt videregående skole, men ikke fullført etter fem år, 2018

Dette viser at hvilken sosial bakgrunn du har og hvor i byen du bor har stor betydning for skoleresultater i grunnskolen, og i hvilken grad du klarer å gjennomføre videregående skole.

Del 3:

Tiltak for en mer rettferdig by

I denne rapporten har vi vist et tydelig bilde: Forskjellene i Oslo er større i resten av landet. Forskjellene er også svært store innad i byen. Det gjelder enten vi ser på inntekt, formue, bolig, tilknytning til arbeidslivet eller skoleprestasjoner. Det er også tydelig at forskjellene følger geografien i byen. Bydelene på vestkanten har en større andel av godene: høye inntekter, høye formuer, gode skolerestater, større boliger, mens bydelene på østkanten har en større andel av byrdene: lave inntekter, mindre boliger, dårligere skolerestater, mindre formue og så videre.

Å gjøre noe med ulikhetsutviklingen er komplisert og krever en rekke virkemidler. Det

	2015	2019
Stovner	38%	94%
Alna	57%	96%
Søndre Nordstrand	60%	91%

Statistikk hentet fra Oslo kommune.

Men for å virkelig gjøre noe med ulikhetsutviklingen i Norge og Oslo krever det en regjering som spiller på lag, og kraftfulle nasjonale tiltak.

Dessverre gjennomfører ikke dagens regjering slike tiltak. Tvert imot. Dagens regjering bidrar til å forsterke forskjellene, også i Oslo, og innfører målrettede tiltak rettet mot fattige, i stedet for å redusere forskjeller. Når regjeringen har brukt over 34 milliarder på skatteletter til de rike, har det bidratt til at de rikeste i Oslo drar i fra resten av oss. SV vil prioritere å reversere usosiale kutt, bygge ut

finnes ikke ett tiltak som løser økende ulikhet, men mange.

Heldigvis ser vi at det er mulig å snu en uheldig utvikling om det settes inn universelle tiltak for alle. I Oslo har det rødgrønne byrådet økt deltakelsen i Oslos skolefritidsordning, Aktivitetsskolen, gjennom å gjøre den gratis for alle. Spesielt i de bydelene med størst levekårsutfordringer har deltakelsen gått opp betydelig. Eksempelvis har deltakelsen i aktivitetsskolen i Stovner, Alna og Søndre Nordstrand økt betraktelig:

velferden og øke skattene til de som har mest, for å redusere ulikhetene i Norge.

En regjering som tar et oppgjør med forskjells-Norge er derfor nødvendig for å ta et oppgjør med forskjells-Oslo.

Sosialistisk Venstreparti (SV) går derfor til valg på å sette inn en rekke konkrete og offensive tiltak for å bekjempe forskjellsutviklingen i Norge og i byen vår. Her trekker vi fram de syv viktigste tiltakene for å snu utviklingen mot økte forskjeller og å ta et oppgjør mot den delte byen.

1. Et mer omfordelende skattesystem.

Mer skatt til de med mest, mindre til de med minst. Vi går til valg på at alle som tjener under 600 000 skal få mindre skatt, alle som tjener mer eller har store formuer, skal betale mer. Det er rimelig og rettferdig.

2. Bygge ut, ikke bygge ned, velferden.

Det var SV som sørget for den største velferdsreformen i nyere tid, rett til barnehageplass med makspris for alle barn. Det var også SV som sørget for utvidet og tredelt foreldrepermisjon. Nå vil vi prioritere to nye reformer:

Gratis SFO: I dag får om lag 17500 barn gratis aktivitetsskole i Oslo – nå skal alle barn i hele landet få være med på leken. SV vil gjøre Oslos aktivitetsskolereform med gratis aktivitetsskole til nasjonal politikk og vil prioritere å innføre gratis SFO i hele landet.

Tannhelse til en rimelig pris for alle. Ingen skal måtte gå gjennom livet med lukket munn for å skjule at de ikke hadde råd til å fikse tennene. Det skal ikke koste mer for tannhelse enn for andre helsetjenester. Vi skal starte med de eldste og de yngste, og så gradvis senke egenandelene for alle.

3. Sikre at alle skal ha råd til et godt sted å bo.

SV vil ha rettferdig boligmarkedet, i stedet for et boligmarked som øker forskjellene mellom folk. Vi skal legge om skattesystemet for å få kontroll på prisveksten, skape flere veier inn i boligmarkedet og skape et tryggere leiemarked for de som må eller ønsker å leie.

4. Reversere regjeringas usosiale kutt.

Vi skal gjøre rett der høyresiden har gjort urett og reversere regjeringas usosiale kutt. Barna skal få brillestøtten tilbake, kuttene mot uføre og folk på arbeidsavklaringspenger skal gjøres om og barnetrygd og minstepensjon skal opp.

5. Få folk i arbeid.

I de rødgrønne årene (2005-2013) økte sysselsettingen med 358.700 totalt. Pandemien har gitt Norge større arbeidsledighet enn vi har sett siden andre verdenskrig. SV i byråd har fått et massivt løft med sommerjobber for barn og ungdom i Oslo og dette vil vi gjøre til nasjonal politikk for et langsiktig løft for ungdom. Oslo kommune har under det rødgrønne byrådet valgt å følge bestemmelsene i den tidligere arbeidsmiljøloven når det kommer til midlertidige ansettelser og ikke Høyre og FRP-regjeringen sin nye arbeidsmiljølov fra 2015. Svekkelsene Høyre- og Frp-regjeringen gjorde med arbeidsmiljøloven har ikke skapt flere jobber, men flere arbeidstakere enn før må jobbe i midlertidige

stillinger og utrygge jobber. SV vil sikre lovfestet og reell rett til heltid, og frihet gjennom turnusordninger som gjør det mulig å kombinere familieliv og heltidsarbeid. Og det offentlige skal fremme heltidskultur som arbeidsgiver. SV vil derfor både forsterke arbeidsmiljøloven, sikre at flest mulig er fagorganisert og i tillegg forby bemanningsbransjen og sikre flere hele og faste stillinger.

6. Profittfri velferd

Det er det offentlige, supplert av ideelle krefter, som skal stå for velferden i Norge. Når velferden privatiseres pulveriseres ansvaret og penger flyttes fra fellesskapet til færre private lommer. Når private skal tjene penger på velferd, går det ofte ut over arbeidsvilkår, lønn og pensjon for de ansatte. Mange av de ansatte i velferdstjenestene har i utgangspunktet lave lønninger og ugunstige arbeidstider. SV vil derfor sørge for å få et forbud mot profitt i grunnleggende velferd, som helsesektoren, barnehager og barnevern. I Oslo har allerede det rødgrønne byrådet tatt tilbake ansvaret for etablering av nye barnehageplasser, kommunen tar tilbake kommersielle sykehjem i ideell eller offentlig drift, de har ansatt skolevaktmesterne i kommunen ikke lengre kjøpt dem fra kommersielle firma og tatt tilbake renovasjonstjenesten fra Johnny Enger og Veireno - over til kommunal drift. Oslo kommune har også sagt opp avtalen med kommersielle barnevernsaktører og er i ferd med å fase ut kommersielle krefter fra barnevernet.

7. Ha en skole der alle kan lære, mestre og trives.

For å sikre alle like muligheter, må vi lage en skole som er bedre tilpasset elever med ulik bakgrunn enn i dag. SV vil styrke skolebudsjettene, ansette flere lærere, gi gratis SFO i hele landet og skape en mer praktisk og variert skoledag, heller enn et økt læringstrykk og test-hysteri som høyresiden står for.

Fotnoter

1. Erna Solberg på Facebook, 5.2.2019: <https://www.facebook.com/ernasolberg/posts/10156847539776832/>
2. Erna Solberg om ulikhet, Aftenposten 14.05.2021: <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/aP6QOE/erna-solberg-om-ulikhet-vi-er-ikke-saa-opptatt-av-aa-bekjempe-rikdom>
3. Ulikheten – betydelig større enn statistikken viser, SSB, 24.09.2020: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/ulikheten-betydelig-storre-enn-statistikken-viser>
4. SSB, tabell 09114: Inntektsfordelingen belyst ved ulikhetsmålene Gini-koeffisient og P90/P10, 2017
5. NAV, Ukentlig statistikk over arbeidsledige i Oslo: <https://www.nav.no/no/lokalt/oslo/statistikk-og-analyse/ukentlig-statistikk-over-arbeidsledige-i-oslo>
6. Er ulikheten i formue like stor i Norge som i Storbritannia? Faktisk.no: <https://www.faktisk.no/artikler/j78lx/er-ulikheten-i-formue-i-norge-like-stor-som-i-storbritannia>
7. Wiborg, Øyvind (2017:113) «Hvor er formuene i Oslo? Gylne gettoer og deres utvikling over tid» i Ljunggren, Jørn (red) Oslo – ulikhetenes by, Cappelen Damm Akademisk, Oslo, 2017
8. Wiborg, Øyvind (2017:118) «Hvor er formuene i Oslo? Gylne gettoer og deres utvikling over tid» i Ljunggren, Jørn (red) Oslo – ulikhetenes by, Cappelen Damm Akademisk, Oslo, 2017
9. Ved å justere for husholdningssammensetning får man for eksempel tatt hensyn til at det er forskjellige nivåer på nødvendige utgifter i en husholdning uten barn og i en husholdning med fire barn, og at det er visse stordriftsfordeler ved å være to voksne som kan dele på husleie og andre utgifter.
10. SSB, tabell 10498: Personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (EU-skala), 2017-2019
11. Se fullstendig oversikt over satsene her: <https://www.oslo.kommune.no/bolig-og-sosiale-tjenester/sosiale-tjenester/okonomisk-sosialhjelp/>
12. SSB, 29.06.21, Fortsatt nedgang i antallet sosialhjelpsmottakere: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/trygd-og-stonad/statistikk/okonomisk-sosialhjelp/artikler-om-okonomisk-sosialhjelp/fortsatt-nedgang-i-antall-sosialhjelpsmottakere>
13. Årsrapport 2021, Økonomisk sosialhjelp, bostøtte, introduksjonsprogrammet og kvalifiseringsprogrammet i Oslo, s.9: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13384787-1624883688/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Etater%2C%20foretak%20og%20ombud/Velferdsetaten/%C3%85rsrapport%202021%20sosialhjelp%20VEL.pdf>
14. Fløtten, Tone (2018), FAFO. Utvikling i lavinntekt og barnefattigdom. Regjeringens konferanse om ulikhet, 21.08.2018
15. SSB, tabell 10498: Vedvarende lavinntekt, antall og andel etter EU-skala
16. Fyrer løs mot SV, Nettavisen 26.04.2021: <https://www.nettavisen.no/okonomi/fyrer-los-mot-sv-deres-politikk-gir-mer-fattigdom/s/12-95-3424119322>
17. Venstresiden løfter ikke folk ut av fattigdom, snarere tvert i mot, Nettavisen 14.05.2021: <https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/venstresiden-lofter-ikke-folk-ut-av-fattigdom-snarere-tvert-imot/o/5-95-233214>
18. SSB, Flere barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt, 3. april 2018 <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt>
19. <https://www.imdi.no/contentassets/03d9d7b5995943de8010f8182e4c2a91/indikatorer-for-integrering-2021.pdf>
20. Meld. St. 13 (2018-2019) Muligheter for alle — Fordeling og sosial bærekraft
21. Kunnskapsgrunnlag for en kommunal boligpolitikk, utredning Oslo kommune, s. 4
22. Byrådssak 145/19, Nye veier til egen bolig, s. 2
23. Byrådssak 145/19, Nye veier til egen bolig, s.4
24. Ljunggren, Jørn og Andersen, Patrick Lie 2017:75 «Vestkant og østkant, eller nye skillelinjer?» i Ljunggren, Jørn (red) Oslo – ulikhetenes by, Cappelen Damm Akademisk, Oslo, 2017
25. Siw Ellen Jakobsen, «Oslos gylne ghettoer», forskning.no. 16.04,2014 <https://forskning.no/sosiale-relasjoner-demografi-etnisitet/oslos-gylne-ghettoer/562169>
26. Tom Kornstad, Terje Skjerpen, Lasse Sigbjørn Stambøl (2018) «Utviklingen i bostedssegregering i utvalgte store og sentrale kommuner etter 2005», SSB reports 2018/23 https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/354620?ts=1645ae426f8
27. Lotte Rustad Thorsen (2017) «Vanskeligstilte på boligmarkedet - Hvordan måle og hvem er utsatt på boligmarkedet» SSB 2017/6 hentet fra byrådssak 145/21 Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021-2030 s.14-15

For de mange, ikke for de få

